

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3069/2018. (II. 26.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.IV.21.154/2016/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó személyesen eljárva az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó – az Abtv. 27. §-a alapján – a Kúria Pfv.IV.21.154/2016/4. számú ítélete, a Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.21.669/2014/7. számú ítélete és a Fővárosi Törvényszék 70.P.26.134/2013/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [3] 1.1. A perbeli tényállás szerint az indítványozótól a budapesti 4–6-os villamos egyik megállójában az alperes ellenőre az utazásra jogosító jegy vagy bérlet felmutatását kérte. Az indítványozó ezen iratokat nem mutatta fel. Az alperes ellenőrnek kérésére a Fővárosi Közterület-felügyelet alkalmazottja igazoltatta az indítványozót, és ennek során nevét, anyja nevét, lakcímét, születési helyét és idejét, valamint személyazonosító okmányának számát jegyezte fel. Ezt követően az alperes kérte a Fővárosi Közterület-felügyelettől az indítványozóval kapcsolatos intézkedés során rögzített adatok megküldését, amit a közterület-felügyelet teljesített.
- [4] Az indítványozó keresetében az alperest az általa kezelt személyes adatai (neve, anyja neve, lakcíme, születési helye és ideje, valamint személyazonosító okmányának száma) törlésére kérte kötelezni. Az elsőfokú bíróság az indítványozó keresetét az alperessel szemben elutasította. A Fővárosi Törvényszék megállapította, hogy az alperes attól az időponttól számít az indítványozó adatai kezelőjének, amikor az indítványozó személyes adataihoz hozzájutott. Az indítványozó egyértelműen nem járult hozzá személyes adatai kezeléséhez, azonban Budapest Főváros Közgyűlésének a Budapesti Közlekedési Zártkörűen Működő Részvénytársaság hatósági árfomába tartozó viteldíjainak legmagasabb hatósági árként való megállapításáról és azok alkalmazási feltételeiről szóló 74/2009. (XII. 10.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Rendelet) 5. § (1) és (7) bekezdése lehetővé tette az alperes számára, hogy a meg nem fizetett viteldíj jogkövetkezményeként alkalmazott pótdíj érvényesítése érdekében az adatokat kezelje. Az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy az önkormányzat által biztosított közszolgáltatás igénybevétele költségének megfizetését elmulasztó féllal szemben való igényérvényesítés olyan érdek, amelyhez képest nem aránytalan korlátozás az, hogy az indítványozó igényérvényesítéshez szükséges személyes adatai rendelkezésre álljanak az alperesnél az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 6. § (1) bekezdés *b*) pontjára figyelemmel. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a közterület-felügyelet jogszerűen szerezte be az indítványozó személyes adatait, az alperes pedig jogszerűen kezelte azokat. A bíróság kimondta, hogy önmagában az a körülmény, hogy a Rendelet szerint a közterület-felügyelet csak 5 napig kezelhette az adatokat, és azok tényleges átadására csak a 8. napon került sor, nem teszi jogellenessé az új adatkezelő, az alperes adatkezelését.
- [5] Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel érintett rendelkezését helyben hagyta. A másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az alperes mely időponttól tekinthető adatkezelőnek, illetve azt is, hogy az adatkezelésre a pótdíj-igény érvényesítése céljából volt szükség. Ez az igényérvényesítés pedig olyan érdek, amelyhez képest nem aránytalan korlátozás az, hogy az indítványozó személyes adatai az igényérvényesítéshez rendelkezésre álljanak, ezért az adatok törlésére irányuló keresetet nem ítélte megalapozottnak.
- [6] A jogerős ítélettel szemben az indítványozó nyújtott be felülvizsgálati kérelmet. Az indítványozó álláspontja szerint a közterület-felügyelet 5 napon túli adattárolása jogellenes volt, ezért az adatkezelés jogellenesnek te-

kintendő. Az ügyben meghozott ítéletek sértik a közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Kftv.) 10. §-ában és 22. §-ában foglaltakat. Az indítványozó álláspontja szerint a közterület-felügyelő eljárása jogellenes volt, a közterület-felügyelet jogosulatlan adatkezelő volt, így az alperes jogszerűtlen forrásból szerezte meg az adatokat. Az indítványozó szerint az alperes nem bizonyította, hogy az indítványozó személyes adatai kezelésének célja valóban a jogérvényesítés volt, valamint azt sem, hogy az adatokat nem korlátlanul, hanem a jogszabályoknak és a saját szabályzatainak megfelelően kezeli. Az indítványozó szerint a jogerős ítéletből az következik, hogy az alperes tetszőlegesen ideig kezelheti a jogszerűtlen forrásból beszerzett személyes adatokat saját jogos érdekére hivatkozással. A Kúria ítélete szerint az indítványozó felülvizsgálati kérelme megalapozatlan volt, az ítéletábrla jogszabálysértés nélkül utasította el az indítványozó személyes adatai törlése iránt előterjesztett keresetét. A Kúria álláspontja szerint az ügyben eljáró bíróságok helytállóan és jogszabálysértés nélkül állapították meg, hogy az alperes az Infotv. 5. § (1) bekezdés *b*) pontja és 6. § (1) bekezdés *b*) pontja, továbbá a Rendelet 5. § (1) és (7) bekezdései alapján jogszerűen kezelte az indítványozó személyes adatait. A bíróságok helyesen jutottak arra a következtetésre, hogy az önkormányzat által biztosított tömegközlekedés közszolgáltatásának igénybevétele esetén a viteldíj megfizetésének elmulasztásakor a költségek megfizetéséhez szükséges személyes adatok rendelkezésre állásához fűződő érdek nem tekinthető a személyes adatok védelméhez fűződő jog aránytalan korlátozásának. Ez az értelmezés a Kúria szerint nem eredményezi az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésében és az Infotv.-ben biztosított, az érintett személyes adatokkal való rendelkezési jogának megsértését.

- [7] 1.2. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában előadta, hogy álláspontja szerint a Kúria ítélete ellentétes az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésével.
- [8] Az indítványozó álláspontja szerint a támadott ítéletek azért sértik az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése szerinti személyes adatok védelméhez való jogát, mivel az alperes jogszerűtlen forrásból szerezte be adatait, és még egy valóban fennálló jogos érdek sem teszi lehetővé a személyes adatok beszerzését jogtalan forrásból. Az indítványozó szerint a jogos érdekre nem lehet korlátlan ideig hivatkozni, az eljárás alapjául szolgáló esetet követő öt éven túl a jogos érdek már „elévült.”
- [9] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [10] Az alkotmányjogi panasz határidőben érkezett, mivel az indítványozó a jogerős bírósági döntést, a Kúria Pfv.IV.21.154/2016/4. számú ítéletét 2017. március 1-jén vette át, az alkotmányjogi panaszt pedig 2017. május 2-án nyújtotta be. Az indítvány megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti határozott kérelem feltételeinek, mivel az indítványozó alkotmányjogi panaszában megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét és az indítványozó jogosultságát megalapozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését [VI. cikk (2) bekezdése], a támadott bírói döntést, a Kúria Pfv.IV.21.154/2016/4. számú ítéletét, továbbá az alaptörvény-ellenességére vonatkozó okfejtést, valamint kifejezett kérelmet a bírói döntés megsemmisítésére.
- [11] Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, valamint jogosultsága és érintettsége egyértelmű, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát.
- [12] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így fennállásukat az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja [3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]].
- [13] Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz kapcsán emlékeztet arra a következetes gyakorlatára is, hogy „[a] jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki” [3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]]. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon [3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4], 7/2013. (VIII. 1.) AB határozat, Indokolás [33]].

- [14] Az Alkotmánybíróság megerősíti, hogy az Abtv. 27. §-ából következően nem tekinthető a bírósági szervezetrendszer egyik felülbírálati fórumának, és valójában e hatásköre is – az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának védelmén keresztül – az Alaptörvény védelmét biztosítja [Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdés]. A rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések ezért önmagukban nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére. Ellenkező esetben az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna [3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]].
- [15] Valójában az indítványozó nem ért egyet az eljáró bíróságok döntésével, a bíróságok jogos érdekre vonatkozó megállapításával. Az indítványozó nem hivatkozhat a jogos érdekekkel kapcsolatos időmúlásra, mivel a jogos érdek fennállása az általa indított peres eljárások tárgyát képezte, az eljárások befejezéséig ez is a jogvita tárgyát képezte. Az indítványozó panaszában és annak kiegészítésében felvetett kérdések nem alkotmányossági, hanem törvényességi jellegűek. Az indítványozó a bírósági döntéssel szembeni kifogásait fogalmazza meg, illetve a bíróság jogértelmezését, jogalkalmazását vonja kritika alá, és a támadott ítéletben foglalt döntést magát, annak hátrányos voltát tekinti alapjogi sérelemnek, a döntés Alkotmánybíróság általi megváltoztatása érdekében.
- [16] Fentiekre figyelemmel az indítvány nem tartalmaz olyan érvet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kérdését.
- [17] A fentiek alapján az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételeknek. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2018. február 20.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1123/2017.

